Zalai Károly

Dorthy Gibson és a Titanic

1946. február 17. volt. Reggel kilenc lehetett. A Ritz Szálló szobájában illatos meleg levegő terjengett, s a fűtőtestek megnyugtatóan és elégedetten föl-fölnyögtek, mintha valami sokat látott öregember ért volna meséi végéhez. Odakint autóbuszok dudáltak, motorok brummogtak, s a járókelők fürge léptei kopogtak. Dorothy Gibson imádta az elegáns párizsi szálloda és a reggeli utca hangulatát. Kéjesen végignyújtózott az ágyon, s kidugta a lábfejét a takaró alól. A lábfeje még mindig szép volt, a fölött még nem járt el az idő. A többi testrészére már nem szívesen gondolt; hiába elmúlt ötven. Már jó pár éve. Ezért aztán megpróbált nem gondolni a pontos évszámra, amely életkorát takarta. Inkább a jól ismert mondásba kapaszkodott, hogy mindenki annyi idős, amennyinek érzi magát. És ő bizony, különösen reggelente, egy húszéves lány érzéseivel tekintett végig magán és a környező világon. Imádta ezt a napszakot, különösen télen, amikor odakint hideg volt, de a paplan alatt mennyei forróság uralkodott, ami a fűtésnek, az első osztályú paplannak és a még mindig makkegészséges testének volt köszönhető. Az ágyban heverészve hagyta, hogy szabadon szárnyaljanak a gondolatai Miként midig, most is arra az álláspontra jutott, hogy szép élete volt. Mi az, hogy „volt", dorgálta meg magát. Van! Méghozzá nagybetűkkel. És ha így vigyáz magára, akkor még sok-sok boldog évtized áll előtte. Ha leltárt készített a múltról, s mostanában, anélkül, hogy észrevette volna, gyakorta előfordult vele: sikeresnek és főként szerencsésnek vallotta magát. A legnagyobb szerencséje a szépsége volt. Ezt hamar megtapasztalta, hiszen a férfiak mindig bolondultak érte. Neki az a bizonyos dolog, amiért a hímek szíve úgy lángolt, nem sokat jelentett. Valószínű ez volt a szerencséje. Ő elsősorban arra vigyázott, hogy a „könyvelés" stimmeljen. A szerelemmel ugyanis csak akkor volt elégedett, ha a lehető leghamarabb át tudta váltani az érzelmeket ruhára, cipőre, szép lakásra, bútorokra, később pedig – amidőn egyre sikeresebb lett – ékszerekre, főként gyémántra. Minél nagyobb volt a gyémánt, annál jobban lángolt a szíve. Az első férje egy egyszerű férfi volt, gyógyszerész, de hamar rájött, hogy ez a házasság túl unalmas neki. Ekkor találkozott Harrison Fischerrel, a híres fotóssal, aki ráébresztette, mi mindent kezdhet a bájával. A férfi segítségével került az újságok címlapjára. Aztán már mindenféle portékát is hirdettek a róla készült fotókkal. Kiderült ugyanis, hogy a külleme egyenesen elkápráztatja az embereket. Szinte mindent el lehetett adni, ha az ő mosolygott a vevőkre. Neki

pedig volt annyi esze, hogy megkérje az árát, ha modellt ült. De még ez is kevés volt neki, érezte magában, hogy sokkal többre képes. Otthagyta Fischert, táncolni kezdett, filmekben statisztált, s megint szerencséje volt, ugyanis találkozott Jules Brulatourral, a híres producerrel, aki a filmes karrierjét egyengette. Először a néma- majd pedig a hangosfilmekben is bizonyított. Aztán beköszöntött az 1912-es esztendő, amikor is választút elé került. Édesanyjával Európába utazott, s mivel nagyon tetszett neki az öreg kontinens, főképpen Párizs, hosszasan tépelődött, maradjon-e vagy utazzon vissza az Államokba. Nos, a hazafelé vezető utat választotta, méghozzá a Titaniccal. Hát igen a Titanic… Akkor is a tenyerén hordozta őt a Jóisten. Ha erre a szörnyű szerencsétlenségre gondolt, mindig az jutott eszébe, hogy épp kártyázott azzal a két hájfejű bankárral, amikor a hajó a jéghegynek ütközött. Nyerésben volt, s úgy látta, hogy az egyik pasast már az ujja köré csavarta, amikor az a buta baleset történt. Hát nem csoda, hogy bosszankodott. Viszont amíg a többiek összevissza szaladgáltak a fedélzeten, mint a megkergült tyúkok, ő szépen összecsomagolta a legfontosabb dolgait, s a kapitány utasításainak megfelelően, édesanyjával beült az első mentőcsónakba, ami félig üres volt. És persze jó néhány férfi is ült benne, mondani sem kell, hogy valamennyi dúsgazdag milliomos. De hát, hogy ez így alakult, a többiek tehettek róla, nem ő. Várniuk kellett volna arra, amíg megtelik? Dehogy! Egyébként az ő ötlete volt, pár hónappal később, hogy készítsenek filmet a Titanicról, mert már akkor is tudta, hogy a népek milyen éhesek a szerencsétlenségre. Ha a fanyalgó kritikusok nem rontják el a film hírverését, hogy ő a mások tragédiájából csinál üzletet, igazán szép summa üthette volna a markát. Rá egy évre egy újabb baleset történt az életében, amit aztán megint csak a saját javára fordított. Elütött ugyanis Burlatour autójával egy szerencsétlen ürgét, aki az autó elé lépett. Az újságok persze nagy hírverést csináltak az esetnek, így Burlatour felesége is tudomást szerzett a viszonyukról. Az asszony beadta a válópert, talán azt hitte, hogy Jules visszabújik a szoknyája alá, de a férfi őt választotta. De sajnos megint azt kellett tapasztalnia, hogy a házasság nem tesz jót a szerelemnek. Amíg csak titokban találkozgattak, Jules mindig lázban égett és imádta. Ám amidőn reggelente egymás mellett ébredtek, hamar kihűlt a férfi szíve. Különösen a hajcsavaróit szapulta. De hát nem ébredhetett torzonborz hajjal! Na jó, viszont e házasságnak köszönhette, hogy szépen föltöltötte a kasszáját, hisz a válóper után nem volt már többé anyagi gondja. Jules meg egy újabb fiatal pipit csípett föl, hiába várt rá az asszony odahaza a három gyerekével. Hát igen, a verseny sohasem marad abba, tele van szebbnél szebb lányokkal a piac, erre idejekorán rádöbbent. A férfiak már ilyenek, Dorothy végül is nem

haragudott a rájuk, hisz szinte mindent nekik köszönhetett. Övéké volt a pénz és a hatalom, neki semmije sem volt, csak a gyönyörű alakja és a csinos kis pofikája. De végül is jól kamatoztatta mindezt. Jó pár évig a nevétől volt hangos a filmipar. Igazi sztárnak számított, a legelsők közül való! Milyen kár, hogy szinte az összes filmtekercse megsemmisült, amikor 14-ben tűz ütött ki az Eclair stúdióban. A Titanic is akkor lett a lángok martaléka. És amikor az irigyei már-már azt hitték, hogy vége a pályafutásának, az operaszínpadon is bizonyított, úgy énekelt, mint egy csalogány. Aztán elege lett Amerikából. Megutálta őket örökre. A hálátlanok! 1928-ban újra hajóra szállt édesanyjával, s átruccant, immáron örökre Európába. Talán az ősei vére hozta őt vissza. Ó, Párizs! Ezek a kávéházak, mozik, üzletek, mulatók! Tíz év tele élménnyel és élvezettel. Sőt még több is, hiszen csak 43-tól lett nehezebb az élet. Addig folyt a pezsgő. Kár, hogy aztán az invázió véget vetett a mulatozásnak. Viszont a háborúnak köszönhette, hogy észlelte: bolondul az egyenruhásokért. Az különösebben soha nem érdekelte, hogy a tisztecskék, akikkel randevúzgatott, melyik seregben szolgálnak, franciák-e vagy németek. Amúgy sem tudta soha tisztán látni, hogy ebben a háborúban kik voltak a jók és kik a gonoszak. Neki csak az volt a fontos, hogy a németek szőkék és snájdigok, ezen felül gavallérok voltak vele; különösen, ha megtudták, hogy egy híres amerikai sztárt kértek föl táncolni. A franciák meg nagyon tudtak bókolni, nevetni, s az ágyban sem okoztak neki csalódást. Szóval számára a háború nem az ágyúk, hanem a pezsgőspalackok durranását jelentette. Ez volt – a valcer mellett – az egyik legkedvesebb zene Dorothy fülének. Hát igen, talán csak akkor hibázott, amikor a háború vége fele megszédült: fülig beleszeretett ugyanis Hansba. És aztán kiderült erről a Hansról – akinek igen sok csillag volt a vállapján, és istenien tudott táncolni, meg jól beszélt angolul –, hogy nem is ez a neve, hanem valami teljesen más. Nos, ez a fickó annyira megszédítette, hogy elhitte, azért utaznak együtt Firenzébe, hogy ott összeházasodjanak. Mert csak az lehet boldog, hangoztatta a férfi, aki átsétál ott valami öreg hídon, amit Firenzében építettek a rómaiak vagy kicsodák. Szóval ő, mint egy buta liba, bedőlt ennek a Hansnak, aki aztán a házasságkötés helyett mindenféle gyanús alakkal találkozgatott. Már jó egy hete ott voltak, amikor Dorothy rádöbbent, hogy ő csak alibinek kellett. A férfi csak azért cipelte magával, hogy azt higgyék a jövendőbelije lesz, de valójában nem is szerette, csak kihasználta; belerángatta őt a gyanús üzelmeibe, aminek majdnem rossz vége lett. Hans megbízásából egy borítékot kellett ugyanis átadnia két rossz kinézésű alaknak a pályaudvar mögött, egy ócska kis csehóban, amikor rajtuk ütött a rendőrség. Mint valami ócska filmben, körülfogták őt, s betuszkolták

egy nagy fekete autóba. Aztán vagy tucatszor kihallgatták, s azzal gyanúsították őt, a tisztességes amerikai lányt, hogy a partizánoknak dolgozik. Hiába mondta, hogy ő azért utazott Hansszal Firenzébe, hogy egybekeljenek, a rendőrök állandóan egy Giordano Bruno nevű partizánbrigádról kérdezgették. Ő meg azt ismételgette, hogy erről az ürgéről még életében nem hallott. Ő csak a Hanst ismerte, akinek ráadásul se a vezetéknevét, sem pedig a rangját nem tudta. Így aztán még egy pofont is kapott, hogy hazudozik. De hát ő tényleg nem tudott semmiről! Ezután megsértődött, sokat sírt, az anyukáját követelte, aki Párizsban maradt. És nem volt hajlandó megszólalni többé. Micsoda jégveremben lakott ott a börtönben. Ha rágondolt, még mindig a hideg rázta. Nem is evett semmit, aminek az lett az eredménye, hogy olyan karcsú lett, mint lánykorában volt. Ráadásul az ég megint segített rajta, ugyanis akikkel együtt letartóztatták, azok is azt hitték, hogy ő a Hans harcostársa, így amikor megszöktek, őt is magukkal vitték. Mert neki minden sikerül, mert a tenyerén hordozta őt egész életében az Istenke. Így aztán újból Párizsban lakhatott, méghozzá a Hotel Ritzben, ahol mindenki agyonkényeztetette a hírneves amerikai ladyt; az antifasiszta hőst. Nem merte még senkinek sem elárulni, hogy fogalma sincs arról, kik azok a antifasiszták, hisz Firenzében csak olaszokkal találkozott. A Ritzben pár hete egyébként összefutott egy olasz úrral, s tőle megkérdezte, ki volt ez a Giordano Bruno nevű partizán. Ő pedig nevetve elmesélte, hogy Bruno nem katona volt, hanem tudós, méghozzá olyan híres, hogy szobrot emeltek neki Róma egyik főterén. A világok végtelenségét vallotta, s ezért máglyára küldte az inkvizíció. Dorothynak túl sok volt ez az információ. A világ végtelensége valahogy nem fért a fejébe, az inkvizíció szót pedig még soha életében nem hallotta. De azért amíg az olasz magyarázott, végig olyan mosollyal hallgatta, mint aki mindent ért, pedig kicsit csalódott volt. Szerencsére hamar elfelejtette az esetet, bár az olasz úr kellemes hangja, aznap reggel is eszébe jutott. Ha pár évvel fiatalabb lenne… De hát minek is bánkódni, vigasztalta magát, hisz béke van, s neki csak az a feladata, hogy boldog legyen. Dorothy ekkor úgy döntött, hogy mindjárt fölkel, mert a függöny mögött megcsillant valami fény, talán a halovány februári napocska kobakja. De előbb végiggondolta az aznapi teendőit: fürdő, reggeli, fodrász, fölhívja az anyukáját, aki pár szállodával arrébb lakott, s a sarki kávézóban cseveg majd vele egy kiadósat. Ha pedig jól áll neki, talán megveszi azt a kalapot, amit néhány napja látott a Champs Elyséen. Az a fejfedő lesz talán a tavasz fénypontja. Ma végre fölpróbálja, eljött ennek is napja! Épp a kalap varázsos píros színére gondolt, amikor valami megakasztotta az ébredés szokásos rituáléjában. Valami, amit még sohasem érzett. Mintha egy durva

férfikéz visszalökte volna az ágyra, aztán belemarkolt volna a mellkasába. A párnára zuhanva zihálni kezdett, s fájdalmában eleredtek a könnyei. Sikoltani akart, de csak nyöszörögni tudott, méghozzá kellemetlen hangon. Még volt annyi ereje, hogy nyakig fölhúzza a takarót, hogy illendően nézzen ki, ha majd jön az orvos. A csengőért nyúlt, közben eszébe jutott, amitől teljesen elborzadt, hogy még nem fésülködött meg aznap reggel. A csengőt azonban már nem érte el, mert közben megállt a szíve.